

ZMĚNY V ZÁKONĚ O ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

Nový zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen ZZVZ), účinný od 1. října 2016, nahradil předchozí zákonnou úpravu více než dvacetkrát novelizovaného zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

Roční objem finančních prostředků vynaložených prostřednictvím veřejných zakázek v ČR se pohybuje okolo 500 miliard Kč a představuje podíl na HDP mezi 12–15 %. Z toho činí veřejné zakázky na stavební práce v dlouhodobém průměru okolo 50 %. Kvalita staveb budovaných z veřejných prostředků je tak přímo ovlivňována mj. způsobem jejich zadání podle ZZVZ.

Nový ZZVZ nepředstavuje žádný zásadní koncepční přelom, avšak přináší řadu dílčích novinek, které mohou být využity ke zlepšení kvality zadávaných staveb. Je však třeba zdůraznit, že sebestlepší zákon nemůže situaci změnit sám o sobě. Legislativní úprava je jen základ, na němž se dá stavět, nicméně rozhodující je její správné využití. K tomu je třeba:

a) metodická podpora ze strany Ministerstva pro místní rozvoj ČR, Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže,

b) osvěta a vzdělávání zadavatelů,

c) sdílení dobré praxe.

NOVINKY KE ZLEPŠENÍ

Design and Build

Zadávaní na základě požadavků na výkon a funkci (tzv. Design and Build). Ustanovení § 92 ZZVZ oproti předchozí právní úpravě zrovnoprávňuje způsob formulace zadávací dokumentace u stavebních zakázek. Vedle standardně používané technické specifikace pomocí detailní projektové dokumentace a soupisu prací s výkazem výměr umožňuje zadávání na základě tzv. požadavků na výkon či funkci.

Zadavatel při tomto postupu stanoví výsledek, kterého má být dosaženo (jaké vlastnosti má výsledné dílo plnit) a způsob jeho naplnění je již na zhotoviteli. Součástí zakázky je proto i projektová činnost (kterou jinak zajišťuje zadavatel), v jejímž rámci má zhotovitel možnost uplatnit své know-how a kvalitu. Zhotovitel zároveň ručí za kvalitu svého návrhu (použití tohoto přístupu výrazně omezuje dodatečné práce). Jde o tzv. zhotovení „na klíč“. Jako hodnotící kritérium je zpravidla třeba použít nejen cenu, ale právě i kvalitu technického řešení.

Oba přístupy lze kombinovat, tedy vymezení pomocí požadavků na výkon a funkci lze použít i jen pro část stavby (např. technologické části stavby).

BIM – informační modelování staveb

Paragraf 103 ZZVZ nově umožňuje využití tzv. BIM – informačního modelování staveb (Building Information Modelling). Jedná se o projektování stavby, místo v klasických dvojrozměrných výkresech, v trojrozměrném databázovém systému. Ten vede ke kvalitnějšímu návrhu (např. možnost detekce kolizí), lepšímu řízení stavby a zejména výrazně optimalizuje následnou správu budovy. Data jsou přitom obecně využitelná pro další aplikace (např. v budoucnu navádění složek integrovaného záchranného systému apod.).

navrhovaného řešení, postup plnění veřejné zakázky apod.

Zároveň se jedná o transparentní druh zadávacího řízení, neboť na závěr jsou podávány konečné nabídky, o nichž se již dále nejedná.

Hodnocení nákladů životního cyklu

Paragrafy 117 a 118 ZZVZ umožňují hodnotit nejen nejnižší nabídkovou cenu (pořizovací cenu), ale i tzv. náklady životního cyklu, které mohou zahrnovat:

a) náklady zadavatele v průběhu životního cyklu stavby, mezi něž patří zejména:

Požadavek na specifikaci použitých materiálů, výrobků apod.

Paragraf 89 odst. 5 ZZVZ zakazuje, aby zadavatel v zadávací dokumentaci vyžadoval použití výrobků konkrétních značek či výrobců. Zadavatel však může požadovat, aby uchazeči ve svých nabídkách tyto obecně vymezené požadavky konkretizovali, tedy uvedli (u všech či vybraných) položek, jaký výrobek či komponentu hodlají závazně použít (s provázáním do smlouvy). Zadavatel tento postup umožňuje mnohem lépe kontrolovat dodržení požadované kvality, i například posoudit případnou mimořádně nízkou nabídkovou cenu.

Využití jednacího řízení s uveřejněním

Paragraf 60 ZZVZ umožňuje nově i veřejným zadavatelům jednání o podaných nabídkách, mimo jiné pokud je součástí plnění veřejné zakázky návrh řešení (viz výše zadávání na základě požadavků na výkon či funkci).

Jednání o nabídkách umožní zadavateli lépe ověřit zkušenost dodavatele, kvalitu jím nabízených plnění, realnost

- pořizovací (nabídková) cena,
- ostatní pořizovací náklady,
- provozní náklady,
- náklady na údržbu,
- náklady spojené s koncem životnosti;

b) tzv. externality, tedy náklady způsobené dopady na životní prostředí (zejména náklady na emise skleníkových plynů či jiných znečišťujících látek, nebo náklady na zmírnění změny klimatu).

Pořizovací náklady tvoří jen menší část celkových nákladů životního cyklu stavby. Je proto podstatně důležitější, aby stavby měly co nejnižší provozní náklady, místo toho, aby byla stavba zhotovena za nízké pořizovací náklady, avšak následně vyžadovala vysoké náklady na provoz (spotřeba energií, nároky na údržbu a opravy apod.). ×

Mgr. David Dvořák, LL.M., Ph.D.,

advokát specializující se na oblast veřejných zakázek, člen Legislativní komise ČKAIT a pracovní skupiny ČKAIT pro ZVZ, zástupce ČKAIT v Expertní skupině MMR ČR

